పెళ్ళంటే మాటలా?

'నమస్కారమండీ గురువుగారూ!' అంటూ నా ప్రక్కనవచ్చి కూర్చున్నాడు మిత్రుడు రమణ.

ఈమధ్య సినిమాలు ప్రసాదించిన వరాల్లో ఇదొకటి! హెచ్చుతగ్గులు లేకుండా ప్రతివాడిని అమాంతంగా 'గురువుగార్ని' చేసేయటం. నమస్కార బాణం పారేయటం. ఇది అందరికీ అలవాటై పోయింది. 'నేను పెళ్ళి చేసుకోను' అన్నాడు ఉన్నట్టుండి. 'అదేమిటోయ్! అమాంతంగా ఆ నిర్ణయానికి వచ్చావు?... సరేలే! నువ్వేమిటి! కొమ్ములుతిరిగిన పెద్దలు కూడా నీలాగే అని చివరికి చడీచప్పుడూ లేకుండా పుస్తెకట్టేశారు. అసలు పెళ్ళి చేసుకోకుండా ఎవరు బ్రతగ్గలరు చెప్పు? ఆనాటి వ్యాసుణ్ణి బ్రహ్మచారి అంటారు. కాని వాడు మాత్రం దొరికినఛాన్సులు ఊరికే పోగొట్టుకున్నాడా? అమాంతంగా ముగ్గురుపిల్లల తండ్రై ఊరుకున్నాడు. మహర్షులకుమాత్రం నిగ్రహమేది? ఇవన్నీ నీటిమీదిరాతలు. అంతా అభిలాషకు దాసులే!' అని చిన్న లెక్చరుదంచాను.

మావాడు సముద్రపు కెరటాలమధ్యనున్న రాయిలా చలించలేదు.

'నువ్వు వెయ్యి చెప్పు. లక్ష చెప్పు సంసారం చెయ్యటంకన్న సాగరంలో ఉరకటం మంచిది. నువ్వే ఆలోచించు. ప్రస్తుతం ఇంటరు చదువుతున్నా. ఆపైన చదివే ఆశ లేదు. S. S. L. C., ఇంటరుసమానం. కనుక నాకు గుమాస్తాగిరీ పెర్మనెంటని ఒప్పుకుంటావా? అటువంటప్పుడు పెళ్లిచేసుకోటమంటే మెడకి బండరాయి కట్టుకోటమన్న మాట. ఏమంటావు?' అని నాకేసి సీరియస్‌గా చూశాడు. నిజానికి అతని ముఖంలో బాధకూడా వ్యక్తమయింది. 'నిజమే! కాని పెళ్ళిచేసుకోకపోతే అసలే బ్రతకలేవు. లోకం నీమీద నానా అపవాదులూ వేస్తుంది. మన ఫ్రెండు జోగారావు సంగతిచూస్తేనే నీకు అంతా బోధపడుతుంది. పాతికేళ్లు పైబడ్డాయి. పెళ్ళిపెడాకులు లేవు. సరదాకి మత్తుగా ముస్తాబై తిరుగుతాడు. ఈమధ్య అతను గోడలు దూకుతున్నాడని కొందరంటున్నారు. ఆపైన ఆ పేరిశాస్త్రిలు అతను కనిపించినప్పుడల్లా 'బెండకాయ ముదిరినా బ్రహ్మచారి ముదిరినా ప్రమాదమే!' అంటాడు. ఇవన్నీ సూదిపోట్లలా తగులతాయి. మంచిగా ఉందామన్నా అపవాదు తప్పదు. అందుచేత పెళ్లిచేసుకుని ఆ బాధల్ని గౌరవంగా అనుభవించడం ఉత్తమం' అని పరిస్థితుల్ని విడమర్చి చెప్పాను.

'ఏమయినా సరే! నా నిశ్చయం నాదే!' అన్నాడు రమణ. కొంతమంది 'లవ్ మేరేజీల' కోసం, కొందరు 'ఘరానా' కోసం, కొందరు 'వినోదం'కోసం ఈ 'పెళ్ళి చేసుకోను' అనే బ్రహ్మాస్త్రాన్ని వదలుతూంటారు. మరి మా మిత్రుడి అభిప్రాయమేమిటో!

శ్రీ [illegible]

పంపినది

ఆ రాత్రి రమణ, నేను ఏదో మాట్లాడుకుంటున్నాం. ఎవరో క్రొత్త ఆసామీ వచ్చి 'వెంకయ్యగారిల్లు ఇదేనాండి?' అనడిగాడు. మిత్రుడు అవునన్నాడు.

'ఆయన ఇంట్లో ఉన్నారాండి' అన్నాడు.

'భోంచేస్తున్నారండి...ఎందుకండి?'

'ఆయనతో కొద్దిగా రాచకార్యముండి వచ్చానండి' అన్నాడు. వచ్చినమనిషి 'కన్యాశుల్కం' చాలా సారులు చదివినట్టున్నాడు.

'ఇలా కూర్చోండి. వస్తారు' అని రమణ మంచం వాల్చాడు. ఆ ఆసామీ మంచం మీద కూర్చుని 'ఉస్' అనుకుంటూ తను చాలా శ్రమపడి వచ్చానని ఛాటుకున్నాడు.

అతనికి మీసాలు బాగా పెరిగున్నాయి. మధ్య పాపిట తీశాడు. కాళ్ళకి క్రిరుచెప్పులున్నాయి.

'ఈ వీధిలో ఎలక్ట్రీదీపాలు లేవాండీ?' అన్నాడు.

'ఉన్నాయి - దీపాలు ఆరిపోయాయి' అన్నాను - మరుక్షణంలో టక్కున దీపాలు వెలిగాయి.

రమణని ఓ నిమిషం తేరిపారచూచి 'మీరేనాండి వెంకయ్యగారి పెద్దబ్బాయి?' అన్నాడు—అవునన్నట్టుగా రమణ తలూపాడు.

'అటా! మీ ముఖంలో సలక్షణం, మంచి కళ ఉందండి. అసలు మొగాళ్ళకి కావలసింది ముఖకళ, చదువుకాని అందమెందుకండి?' అన్నాడు.

రమణ ఏమీ అర్థంకాక నాకేసి చూస్తే నేను ఆకాశంకేసి చూచాను - ఇతను ఒకవేళ భట్రాజయితే ఏ రాజుదగ్గరకో పోక మాదగ్గరకు వచ్చాడేమిటనుకున్నాను. రమణ లోపలికి వెళ్లి వెంకయ్యగారితో క్రొత్త ఆసామీ రాకనుగురించి చెప్పాడు.

అయిదు నిమిషాలు గడిచాక వెంకయ్యగారు జర్రున త్రేనుస్తూ స్థూలకాయాన్ని బయటికి చేరవేసి, 'ఎవరది?' అనడిగారు.

'నేనండి. కామయ్యను.' అన్నాడు క్రొత్త ఆసామీ.

'ఓహో! మీరా!...ఇదేనా రావటం?' అంటూ అతని ప్రక్కన కూర్చున్నారు.

'అవునండి. ఇందాకనే వచ్చాను... మన అబ్బాయి పెళ్ళిగురించి మీతో మాట్లాడుదామని...' అని ఆగాడు.

'ఓహో! అదా సంగతి! ఇంతకీ మీరు భోంచేసేరా?' వెంకయ్యగారు మరోసారి త్రేన్చారు.

'హోటల్లో భోంచేశానండి.'

'ఏమిటీ! మనిల్లు ఉండగా హోటల్లో భోంచేయట మేమిటి? ఛ...ఛ......మీరు చేసిన పని ఏం బాగూ లేదు' అని నొచ్చుకున్నాడాయన.

'దానికేం లెండి! మీ ఆదరాభిమానాలుంటే అదే పదివేలు! ఇవేళ కాకపోతే రేపు...వాళ్ల కుటుంబం చాలా సలక్షణమైనదండి' అంటూ ప్రారంభించాడు.

ఇంతా చేసి కామయ్య పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్యలాగున్నాడు!

'వాళ్ళదే వూరు? కృష్ణాపురం కదూ అన్నారు?'

'అవునండి. ఎంతో గౌరవప్రదమైన కుటుంబం. అంత మర్యాదగా ఉండగలిగిన వాళ్ళు మన దేశంలోనే లేరంటే నమ్మండి. వాళ్ళ ముత్తాత 'శరభయ్య'గారు వెంకటగిరి ఆస్థానంలో రాజుగారికి కుడిచేయిగా ఉండేవారు...'

'అయ్యో! శరభయ్యగార్ని గురించి నాకు చెప్పాలా?'

'అటువంటి ఉత్తమ కుటుంబం. వాళ్లను ఆ గ్రామంలోనివాళ్ళంతా దైవ సమానంగా చూస్తారు. వాళ్ళకి ఆస్తిపాస్తులతో సంబంధం లేదు. కట్నాలు కానుకలు కావాలని కలలో కూడా అడగరు. మన బ్బాయి చదువుకుంటున్నాడు. అంతే చాలు! చదువుకున్నవాళ్ళంటే వాళ్ళకు ఎంత అభిమానమో చెప్పలేను. శరభయ్యగారి తరవాత ఆ వంశంలో చదువుకున్న వాళ్ళు ఒక్కళ్ళూ లేరు. కావాలంటే అబ్బాయిని కావలసినంతవఱకు చదివిస్తారు. దమ్మిడీ అయినా మనం కట్నం యివ్వనక్కర్లేదు.'

మధ్య ప్రశ్నలు వేయకపోతే 'మగవాడి తండ్రి'కి ఉండవలసిన దర్జా తగ్గిపోతుందనుకున్నారు గామోలు వెంకయ్యగారు—

'వాళ్లు మంచి ఆస్తిపరులనుకుంటా' అన్నారు.

'వీళ్ళు మొత్తం అయిదుగురన్నదమ్ములండి. అందులో రెండో అతని కూతురండి పెళ్ళికూతురు. ఆ అయిదుగురికీ తలో పది ఎకరాల భూమి ఉంది బంగారంలాంటి సుక్షేత్ర మనుకోండి. మిగతా నలుగురికీ సంతానం లేదు. అందుచేత ఈ యమ్మాయంటే వాళ్ళందరికీ భలే అభిమానం. పెద్దతని డబ్బు కొంత వడ్డీకి తిరుగుతోంది. ఆ సొమ్మంతా పెళ్ళికూతురుకే దక్కుతుంది. మరో సంగతి – తన ఆస్తంతా పెద్దతను అమ్మాయి పేర రాసేశాడని వినికిడి. నిజమే అయుంటుంది కూడా' అని ఆగాడు.

'మరి కన్నవాళ్ళ పిల్లల కివ్వకుండా దారంట పోయేవాడి కిస్తారా?' అన్నారు వెంకయ్యగారు.

'పెళ్ళి చేసుకోను' అన్న మా మిత్రుడు దవులు నిక్కబొడుచుకుని ఆనందంతో సంభాషణ వింటున్నాడు.

'ఆ శరభయ్యగారి సేవకు మెచ్చి రాజుగారు ఓ పదెకరాల భూమి బహూకరించారు. అది కూడా అమ్మాయి పేరనుంది. అమ్మాయికూడా అతి గారాబంగా పెరుగుతోంది. అక్కడి గిన్ని ఇక్కడ కూడా పెట నివ్వరండి. చదువుకున్న అల్లుణ్ణి తల నెక్కించుకుం[illegible] చాలా ఉత్తమమైన సంబంధమండి' అని ముగించాడు కామయ్య.

'అమ్మాయికి ఎన్నేళ్ళుంటాయి?' అనడిగారు వెంకయ్యగారు. ఈమధ్య తమికం టె పెద్ద పిల్లల్ని కొందరు పెళ్ళాడుతున్నారని ఆయన భయం!

'తొమ్మిది పదేళ్ళుంటాయండి. ఇంకా రెండుమూడేళ్ళు పోతేనేకాని పెద్దమనిషి కాదండి. అంతకుముందే పెళ్ళిచెయ్యాలని వారి ఆలోచన.'

వెంకయ్యగారి ఛాందసత్వానికి ఇది ప్రోత్సాహకరంగానే కనిపించింది

'ఈ ఇల్లు మనదేనాండి?' అని పెళ్ళి

★ పెళ్ళంటే మాటలా? ★

కొడుకు తరఫువారిని గురించి ఎన్‌క్వైరీ ప్రారంభించాడు.

'అబ్బే! ఇది అద్దిల్లు...మన సొంత వూళ్లో మంచి డాబా ఉంది. వెనకాల తోట. మాంచి విశాలమైనది. అబ్బాయి కాలేజీలో చదువుకుంటున్నాడుగా! అందుకని ఇక్కడికి రావలసివచ్చింది. కాలేజీదగ్గఱ యాభైరూపాయల అద్దికి ఓ మంచి పోర్షను చూశాను. కాని ఈ వీధిలో అందరూ ఎరిగున్నవాళ్ళే - ఇక్కడికి రమ్మని బలవంతం చేయటం మూలాన రాక తప్పింది కాదు.'

'అదే బాగుందండి - ఎరిగున్న వాళ్ళ మధ్య ఉండటమే మంచిది' అని తాళం వేశాడు కామయ్య. ఉత్తది! సామాన్య కుటుంబీకుడు 50 రూపాయల అద్దె యింట్లో ఎలా వుంటాడు చెప్పండి!

'అబ్బాయి S. S. L. C ఫస్టుగా పేస య్యాడు - స్కూలుకంతా ఫస్టు అతనిదే.

'చిత్తం - అది అబ్బాయి ముఖకళలోనే తెలుస్తోందండి' అసలు రహస్య మేమిటంటే మావాడు స్కూలుఫైనలు ఫస్టు ఛాన్సులో ప్యాసవుతే బాగుండదని - అన్ని విషయాల్లో సంపూర్ణ జ్ఞానం రాదని - మద్రాసు యూనివర్శిటీకి రాబడి తగ్గిపోతుందని భావించి అక్టోబరులో ఓసారి వెళ్ళి మళ్ళీ మార్చిలో ఓసారి వెళ్ళి గుటాగటి మార్కులతో S. S. L. C. ప్యాసయ్యాడు.

'అతని మార్కులుచూచి హెడ్మాష్టరు అతన్ని పైకి చదివించమని చెప్పారు... అసలు వ్యవసాయం చేయిద్దామను కున్నాను!'

ఉన్న ఎకరం భూమిని వెంకయ్యగారు ఏనాడో అమ్మేశారు.

'అందుకని ఇంటరులో జాయిన్ చేశారు. అంతా కలుపుకుని జాయిన్ చేయటానికి మొత్తం ఎనిమిదివందలు ఖర్చయింది. ప్రతి నెల బోలెడు జీతం - ఇన్ని మెతుకులు పెట్టేది చదువేకదా అని చదివిస్తున్నారు.'

ఇదో పెద్దబడాయి! జాయిన్ చేయటానికి రెండువందలకు ఎక్కువకాలేదు. రమణకు చాలా పుస్తకాలు లేవు - వాళ్ళనీ వీళ్ళనీ అడిగి చదువుకుంటాడు.

'అంతే నండి. మావూరి కర్ణంగా రబ్బాయికి నెలకు నూటయాభై ఖర్చవుతోందండి' అన్నాడు కామయ్య. ఆ కర్ణంగా రబ్బాయి చదువుకేకాక ఇంకా ఎన్ని ఇతర విషయాలకు ఆడబ్బును వినియోగిస్తున్నాడో!

'అయితే ఇంటరులో ఆపేస్తారా?' అని సందేహం వెలిబుచ్చాడు కామయ్య.

'అబ్బే! బి. ఏ. చదివించి ఆపైన ఎం. ఏ. చదివిస్తాను' అని గర్వంగా చెప్తు కున్నారు.

'బి. ఏ. చదివి ఉద్యోగం లేకుండా ఒకబ్బాయి మావూరిలో తిరుగుతున్నాడు. ఎం. ఏ. చదివించండి' అని కామయ్య సలహాయిచ్చాడు.

'అందుకే వాడికి టైపు నేర్పించాను. హయ్యరు పరీక్ష ఫస్టుక్లాసులో పాస య్యాడు.'

ఈ పరీక్ష కూడా మావాడిది రెండు సారులు తన్నింది! విసుగెత్తి మానుకున్నాడు! ఆంధ్రదేశంలోనే ఎవడికీ ఫస్టుక్లాసురాదు! ఇక మావాడికెలాగ వస్తుంది?

'షార్టు హాండు కూడా పాసయ్యాడు'

అది మాత్రం నిజమేమిటి? అంతా బడాయి.

'ఎక్కడి కెళ్ళినా వాడిని కళ్ళకద్దుకుని టైపోగ్రాఫరుగా తీసుకుంటారు. అయిదు వందలకు తక్కువుండదు జీతం. మొన్ననే బెజవాడనుంచి మంచిసంబంధం వచ్చింది. యాభైవేలదాకా ఆస్తి ఉందట. రేపురమ్మన్నారు. ఈ లోగా మీరే వచ్చారు... మరి నాకు అభ్యంతరంలేదు. అబ్బాయిని ఓసారి బాగా చూసుకోండి!'

నేర్పు అనే బ్యాటుతో 'కోతలు' అనే బంతిని కొడుతుంటే బౌండరీలు దాటి పోయి క్షణంలో సెంచరీ పూర్తయింది!

'అబ్బే! అబ్బాయికేమండి. లక్ష

చిన్ననాటి స్నేహితుడు వెంకయ్య వచ్చాడనివినగానే, రత్తయ్య, అర్ధరాత్రి అని అయినా ఆలోచించకుండా, లాంతరు పుచ్చుకొని, మూడు మైళ్లు దూరమూనడిచి పొరుగూరికి వెళ్లాడు. బాగా రెండు మూడు గంటలసేపు మాట్లాడి, మళ్ళీ వెనక్కి నడిచివచ్చి తనయింట్లో పడుకొన్నాడు.

మరునాడు తెల్లవారేసరికి వెంకయ్యగారి పాలేరొకడు లాంతరు పట్టుకొని రత్తయ్యగారి వాకిట్లో ప్రత్యక్షమయ్యాడు. రత్తయ్యగారు వీధిలోకి రాగానే—

"ఇదిగో నండీ; తమరి లాందరు. రాత్రి మాఅయ్యగారి యింటికాడ తమరు యిది ఒగ్గోసి, ఆరి సిలక పంజరం పట్టుకొచ్చేసినారంటగా?" అన్నాడు.

అంగవరముల బలహీనత పోగొట్టియధాప్రకారం సంతోష సౌఖ్యముల కలిగించుటకు నపుంసక తైలం రూ. 10/-; వి. పి. రూ 1/4-

యికమీదట గర్భం రాకుండా ఆపుటకు, లోపలికి సేవించే మందు, గర్భ విరోధిని 1 సీసా రూ. 10/- వి. పి. 1-4-0.

సిద్ధమకరధ్వజం మాత్రలు—శీఘ్ర స్ఖలనం అపి, కాళ్లు, నడుమునొప్పులు పోయి, ధాతుపుష్టి కలిగించుటకు సీసా రూ. 10. వి.పి.1-4-0.

కావలసినవారు రూపాయి పంపేది.

డాక్టర్. రత్నం సన్స్ మెడికల్‌హాల్,
మలకపేట. బిల్డింగ్స్ - హైద్రాబాదు.

టామ్‌సాయర్
వెల: 2-0-0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.
ఆంధ్ర గ్రంథమాల
మద్రాసు-1

ణంగా ఉన్నాడు. పెద్ద చదువు చదువుతున్నాడు! అన్ని పరీక్షలూ ఫస్టుక్లాసులో ప్యాసయ్యాడు. ఇంతకంటె కావలసినదేముంది?...అయితే మరి రేపు సోమవారం నాడు వస్తాను. అబ్బాయిని తీసుకెడతాను. ఇద్దరికీ నచ్చి ఈ పెళ్ళి జరిగితే నా శ్రమఫలించినట్టే! ఏదో మంచి పని చేసినవాణ్ణవుతాను' అని వెకిలిగా నవ్వాడు కామయ్య.

'ఎంతమాటండోయ్! ఈ పెళ్లి మీరు జరిపించినట్లయితే మేం మాత్రం ఊరుకుంటామా? మా శక్తి కొలదీ మిమ్మల్ని సత్కరించమూ?' అన్నారు వెంకయ్యగారు.

'ఎంతమాట! మీదయ ఉండాలికాని నాకు లోటేమిటి? మరయితే సోమవారం ఉదయం వస్తాను. అబ్బాయి నేను వెడతాం. మరి మీరు రారూ?'

'మొత్తం ముగ్గురమవుతాం' అని అడ్డు తగిలాడు రమణ.

'సరే! మీరిద్దరూ వెళ్లండి. వచ్చితే తప్పుడు చూసుకుందాం'

'నేను తలపెట్టటం - జరక్కపోవటమూనా' అని కామయ్య గర్వంగా నవ్వి సెలవు తీసుకోబోయాడు.

'ఈరాత్రి ఎక్కడకు పోతారు? ఇక్కడే పడుకోండి, తెల్లవారేక వెళ్ళవచ్చు' అని వెంకయ్యగారు అడ్డుపడ్డారు. కామయ్యకు తప్పలేదు.

మరో పదిహేను రోజులు పోయాక పెళ్ళికూడా దిగ్విజయంగా జరిగింది. ఇంతకీ విచిత్రమేమిటంటే కామయ్య పెళ్ళికూతురు తరఫువారిని గురించి వెంకయ్యగారి ముందు అఖండంగా వర్ణించాడు. అవన్నీ కోతలని వెంకయ్యగారికి తెలుసు. కామయ్యకూ తెలుసు. ఇలాగే పెళ్ళికూతురు తరఫువాళ్ళదగ్గర వెంకయ్యగార్ని గురించి, రమణనుగురించి, అమోఘంగా కోసుంటాడు. అవన్నీ కోతలని పెళ్ళికూతురి తరఫువాళ్ళకీ తెలుసు. కాని పెళ్ళయిపోయింది. ఆ కోతల్ని గురించి ఇరుపక్షాలవారూ ఎత్తలేదు. అదీ ఆశ్చర్యం! అందుకే గామోలు పెద్దలు 'వెయ్యి అబద్ధాలు ఆడితేనే కాని ఓ పెళ్ళి కాదని' స్సామెత చేసి పారేశారు.

ఒకనాడు రమణను అడిగాను:

'పెళ్ళి చేసుకోనని భీష్మించుకుని కూర్చున్నావే! హఠాత్తుగా వేడికి మంచు కరిగినట్టు నీ ప్రతాపం, ప్రమాణం అన్నీ పటాపంచలయ్యాయే!' అని.

'ఛాన్సు వచ్చినప్పుడు వదల కూడదు గురువుగారూ! వాళ్లు చదివిస్తామంటున్నారు. అనవసరంగా ఆపర్ట్యునిటీని ఎందుకు వదలాలి? అన్ని ఆశయాలనూ నువ్వన్నట్టుగా ఆచరణలో పెట్టగలమా?' అని నా పాఠం నాకే వప్పజెప్పాడు.

నేను తెల్లబోక చేసేదేముంది?

కామయ్య గుర్తుకు వచ్చినప్పుడల్లా 'పెళ్ళంటే మాటలా?' అనిపిస్తుంది. ★

ఎండగా యున్నా
ఉల్లాసంగా ఉండండి!

ఎండ గాడ్పులలో జీర్ణకోశం మందంగా ఉంటుంది—అప్పుడు శరీరమందలి విషమాలిన్యములు నిలువయై ఒళ్లంతా భారంగా బద్ధకంగా నిరుత్సాహంగా ఉంటుంది. తళతళ మెరయు ఈనోస "ఫ్రూట్ సాల్టను" పుచ్చుకొనుడు—అది ఎంతో ఉల్లాసము నిస్తుంది! దాని సౌమ్య విరేచక గుణము అపాయకరమగు మాలిన్యములను వెలువరించుటలో సహాయపడి మీకు చల్లదనమును, ఉత్సాహమును, సంతోషమును కల్గించును.

ఈనోస్ 'ఫ్రూట్ సాల్ట్'
చల్లదనానికి మరియు మంచి ఆరోగ్యానికి

తాజా గుణము చిరకాల ముండుటకుగాను సీసాలలో అమ్మబడును

"ఈనో" మరియు "ఫ్రూట్ సాల్ట్" అను మాటలు రిజిష్టర్డు ట్రేడ్ మార్కులు

ENO 6813